

Impressum legal.

LŐRÁNT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

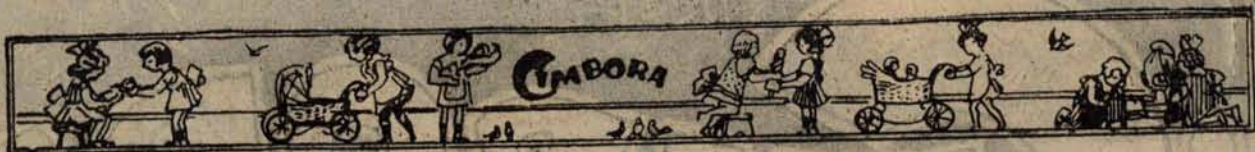
FŐSZERKESZTŐ:
Benedek Elek

5. évf.
47. sz. 1926
XII. 10.

BIBLIOPOLIS
1927. évi
XII. 10.

IONIE MAYER OMAR

BÚCSU

IRTA: KIRJÁKNÉ KOVÁCS EMMA

Őszi nap fényes szárnyakkal szállott
A magas égre
És rámosolygott a Mindenségre.

Pihent a dombok rozsdásra égett
Színes köpenyén.
Végig villant a völgyek szőnyegén.

Ugy simogatta, csókolta a rét.
Hervadt mezejét.
Mint halálra vált édes gyermekét

Fájt a búcsuzás! Reszketve hulltak
Zizegő lombok.
Bánatos láknak a könnye omlott.

Sirt a völgy ölén, sóhajtott búsan.
Susogott a nád:
Beh árván hagytak a vig fiókák!

És sirt a szellő, Kis tilinkóján
Panaszosat fujt.
Hullt lombok között fájva meglapult.

És sirt a szívem. Hisz, nyár sem volt még.
Jajj, vége van már!
Válni töletek: oh, beh fáj . . . beh fáj!

(Mocsolya, 1926. okt. 7.)

A pulykamérgű szabó

Apró unokáinak meséli ELEK NAGYAPÓ

Volt egyszer egy szabó, egy pulykamérgű, cingár szabó s annak felesége. Amilyen mérges, házsártos, veszekedős, verekedős volt a szabó, olyan szelíd, alázatos volt az asszony. Hát türte szegény asszony, amig türhette a verést, de egyszer csak elfogyott a „tűröm-fű”, elszakadt a türelem-fonál, s panaszra ment a bíróhoz. Hiszen, azért bíró a bíró, akármit mond a rigó, hogy így huncfut, úgy huncfut, — hát igen, azért bíró a bíró, hogy igazságot tegyen, a faluban csend, rend legyen. Tett is hát igazságot, dutyiba záratta a mérges uraságot, hét nap és hét éjjel kenyéren s vizen tartotta, hogy a szeme zöldet-vereset látott az ebadta pulykamérgű, cingár szabónak.

— Hallod-e, te pulykamérgű, cingár szabó, mondotta a bíró, amikor a dutyiból kiesztette, — mehetsz Isten hírével, ámde előbb megfogadod, feleséged békén hagyod, sem nem szírod, sem nem vered, jól, rosszat megosztasz véle, add a szavad s ajáld magad!

— Meg, meg, meg, megfogadom, mekegett a pulykamérgű, cingár szabó, adom a szavam, ajánlom magamat.

Haza ment a pulykamérgű, cingár szabó, s mintha kicserélték volna, olyan kedves, olyan nyájas lett a pulykamérgű, veszekedős, verekedős, cingár kis szabó, hogy az, — hiszitek, nem hiszitek, — ki sem mondható. Az ám, de csak egy hétig tartott az ő nyájassága, kedvessége, megint zsémbelt, házsártoskodott s az ebadta közben azon okoskodott, hogy verje meg a szegény asszonyt, de úgy ám, hogy verje is, ne is verje. Addig, addig okoskodott, egyszerre csak észbe kapott, koppintott a homlokára, se szó, se beszéd, belemarkolt a hajába szegény asszonykának, húzta, ráncigálta, tépte, meg cibálta. Bezzeg, hogy a szegény asszony soká ezt nem állta, kiszaladott az udvarra, futott, futott jobbra, balra, pulykamérgű, cingár szabó mindenütt nyomába, a rőföt, az ollót dobálta utána s hogyha eltalálta, nagyokat kacagott, ha el nem találta, szörnyen bosszankodott.

Igy egy hétig, így kettőig, így háromig, amíg a szomszédok megunták a zenebonát, mentek a bíróhoz: tegyen igazságot, ne türje a cudarságot. S mert a bíró, akármit fecseg a rigó, hogy így huncfut, hogy úgy huncfut, — vala igazsá-

gos. pulykamérgű, verekedős-veszekedős cingár szabót hívatta magához.

— No ebadta, pulykamérgű, verekedős, veszekedős, cingár szabó, förmedt rá a bíró, hát te megint verekedel? Emlékszel-e, mit fogadtál s arra még kezet is adtál: nem veszekszel, nem verekszel, jót, rosszat megosztasz véle s több efféle?

— Meg, meg, meg, meg, megfogadtam, mekegett a pulykamérgű, cingár szabó, s mit fogadtam, megtartottam. Egyszer is őt meg nem vertem, csak a haját fésülgettem.

— Igazán?

— Igazán. Ő azonban elszaladott, hoppon hagyott. Mit tehettem? Utána eredtem, visszacsalogattam, s merthogy szavam nem hallotta, az ollót utána dobtam. Mit fogadtam, megtartottam: jót és rosszat megosztottam, Ollóval ha eltaláltam, — nekem volt jó s neki rossz, hogyha pedig elhibáztam, neki volt jó s nekem rossz.

— Ej, ebadta, eudar fattya, pulykamérgű, verekedős, veszekedős cingár szabó, ripakodott rá a bíró, ahol ni a dutyiajtó! — s másodizben kiró rája két hetet, tiszta vizet s kenyeret.

Ha a bíró a két hetet, tiszta vizet s a kenyeret ki nem rójja, az én mesém tovább folya. Ugy bizony!

(Kisbaczon.)

AMIKOR ÉN SZINÉSZNŐ AKARTAM LENNI

IRTA CSÜRÖS EMILIA

Régen volt az, hogy nagy izgalommal csoportosultak az emberek esténként a gyulafehérvári Erzsébet-szálló előtt, olyankor, amikor színészek voltak a városban. A nagy terem zsupfelásig megtelt minden este és szomorúan vette tudomásul a közönség, hogy egyik színésznek a másik után van a jutalomjátéka, ami a színi évad befejezését jelenti.

A Kiskirály utolsó előadásán ott izgultam én is a nézőtéren és hol sirtam, hol kacagtam, aszerint, ami a színpadon történt. A színmű tartalmára már nem emlékszem tisztán, csak azt tudom, hogy főhőse egy rózsaszín ruhás nő volt, aki igen neimesen viselte magát.

Akkor egész éjjel nem aludtam. Egyre a színpad hullámozott szemem előtt, zene zsongott a fü-

lembe, a sok virág, taps, rózsaszínű selyemruha... Csoda gyönyörűségek... Aztán eszembe jutottak az én iskolai színpadi sikereim, amikor szobalány voltam egyszer; karácsonykor nagy, fehérszárnyu angyal szerepem is volt, aztán tündér is voltam a záróünnepélyen tavirózsákkal a homloköm körül, csillogó tündérfátyollal és balettcipőkkel.

De ez mind, mind semmi ehhez a mai estéhez képest. Hej, ha én egyszer, — csak egyetlen egyszer úgy állhatnék a közönség előtt, rózsaszínruhásan, szökén, mosolyogva és felém is virágot dobának az emberek!... Jaj, ha csak egyszer, egyetlen egyszer...

De hiszen még nincs minden elveszve! Csak tizenöt éves vagyok, lehetek még színésznő! Hiszen nem is olyan nagy dolog az. Az ember színésznő lesz, aztán eleinte kicsi szerepeket játszik, majd nagyobbakat és végül jön a saját külön jutalomjátéka...

Másnap titokban figyeltem a hangulatot. Van-e a nagyoknak színházba menő kedve? Szerencsére, vendégek érkeztek, akiket el kellett vinni a színházba. A jegyváltással engem liztak meg, még délután.

— Itt a nagy alkalom! — gondoltam. — Lám a sors talán kínálja felém, csak ki kell nyujtanom a kezemet érte.

Véglegesen elhatároztam, hogy színésznő leszek. Persze, a szüleimnek nem szabad tudni erről mindaddig, amíg európai hírnevem nem lesz. Ők sohasem egyeznének bele. Dehát Petőfi is megszökött a színészekkel, pedig költő volt! (Igaz, hogy egy kicsit én is vagyok, mert irtam egy verset a címos cicáról meg a kis egérről, de azért mégis lehetek jó színésznő.)

Megfogalmaztam magamnak, hogy miket mondok a színigazgatónak. Valami ilyesfélét:

— Igazgató ur, legyőzhetetlen vágy él bennem a színészet iránt. Érzem, hogy azért születtem, mert színésznőnek kell lennem. Fogadjon el társulatába, igazgató ur, bizonynál nem fogja megbánni ezt a cselekedetét. De ma még titoktartást kérek. Önök holnapután elindulnak a városból. Holnap este majd ugy teszek otthon, mint-ha rendesen lefeküdnék, de amikor a többiek mind alszanak és nem hallják meg az ajtónyitást, kiszököm és idejövök. Jó lenne, ha valamelyik idősebb öltöztetőnő kocsival várna a Bethlen-utca sarkán. A ruháimat ugy-e nem kell elhoznom, hiszen itt olyan sok van és mind selyem és bár-

sony. Majd a sötétkép-kosztümömben jövök, az új, most kaptam és van olyan szép, hogy színésznő is járhat benne az utcán. Igaz, hogy a dirndlit is nagyon szeretem, meg a plisszé fehérét, amit a keresztanyám varrt, hát ha csak lehetséges, azokat is kilopom...

Hyesféleket gondoltam magamban, mialatt lelki szemem előtt megjelent a színpad a sok lámpával és ott hajlongtam, mosolyogtam, szökén, rózsaszín-selyemruhásan, térdig a virágok között, mit a hálás közönség adott fel nekem. Végig borzongott rajtam a nagy boldogság. Annýira beleéltem magam ebbe a nagy dologba, hogy amikor a szálidához értem, nem is kérdeztem, hol a pénziár, hanem egyenesen az igazgatóhoz vezettem magam. Amikor előttem állt az igazgató, alig hittem el, hogy ő az. Ráncos képű, fonnyadt ember, zöldre kopott fekete kabátján sok zsír- és porfolt. A színlapok szerint tegnap ő valami herceg volt. Fialat és szép. Hihetetlen!

A szobában füst és erős spiritusz szag volt. Az ablak mellett egy nő ült és valami fejalakuformára húzott párókát fodorított. Amint jobban megnéztem, felismertem benne a tegnapi szöke, rózsaszín ruhás mosolygóst. Szent Isten, hát lehetséges ez? Valami kopott, színehagyott bársonyruha volt rajta, melynek ujjai erősen ki voltak rojtosodva. Egy asztalkán uzsonna maradék, üres sörös üveg, kenyérhaj, szalámi darabok.

Forgott körülöttem a világ. Az igazgató ismerős, érces hangja térített magamhoz.

— Milyen jegy tetszik, kérem?

És elővett valami feketetáblás könyvet. Mint a tördőfés, úgy hatott ez rám. Hát még ez is? Maga az igazgató adja a jegyet!

Elmotyogtam, hogy milyen jegyekért küldtek és miután kizitáskámba tettem azokat, lebortokáltam a lépcsőkön. Könnyes szemmel értem az utcára. Szegény színészek! Milyen lehet a legkisebbnek az élete, amikor így él az igazgató?

Mintha valami furesa szél söpört volna el szívből színészpályára való minden vágyakozást. Fáztam, dideregtem, amint a füstös hotelszobára gondoltam.

Othón beszámoltam a jegyekkel — és egész nap igen komoly és csöndes voltam. Estefelé odahajtam édesanyám orgonaszagu bluzához és halál-kérdézettem:

— Anyu, ugy-e, a színészek sokat szenvednek?

Csodálkozva nézett reám. — Hogy jut eszedbe?

— Csak úgy gondolom!

— Hát, bizony sokat nélkülöznek és elég hányatott életük van, de a dicsőségért meg kell fizetni. Azt nem adja az élet ingyen!

Édes anyám nem értette, miért lett ettől a felelettől könnyes a szemem. Sohasem is tudta meg, hogy aznap este, amikor olyan sokat tapsoltam a színészeknek, — a lelkem mélyén sirva és gyáván örökre bucsut mondtam a színpadnak és minden dicsőségének.

(Kolozsvár.)

Kalácssütés

Irta J. Draskóczy Ilma

Édes anyáskám régen
Karácsony nagy hetében,
Röppenő, pelyhes lisztet
Teknőcskémbé is hintett.
A kis öklöm buzgón dolgozá
A duzzadt tészta kincsét.

S lett kicsi patkó s fonatos,
Oly fura, fitult, tarajos,
Mint kihaladt kis vánkös,
Nem értve még titkálhöz,
Bámulta a kemence is,
A parazsos, a lángos.

S a sok kis csacsi figura,
Mikor kisülve pirula
Felénk a sütő-lapról
S illatozott a kasztról:
Kacagta gyöngyös muzsika
Négy vágyó gyerekajkról...

— Most is jár a karácsony,
Dagasztom a kalácson
S ur leve már a titkon:
Szép formásra szakítom
És — értetlen az élet!
Régi, ügyetlen kalácskáim
Beh visszasirom titkon...

(Temesvár.)

Szilasy Bálint szép históriája.

Írta: Fabián Gyula - Rajzolta: Fabianné Biczo Ilona.

Enyhén domboruló, délnek fekvő nagy föld apró kertekbe volt beosztva. Minden kertet eleven sövény vette körül. A kert közepén homokos ut haladt egész a domb tetejére. Az ut keskeny virágos ágygal volt díszítve. Szép, sokszor a gyönyörű virágok nyiladoztak benne. A ragyogó fehérségű liliom, az illatos rozsmaring, az istenfa, az izzóp, égő szerelem, boldogasszony tenyere, méhfű, bazsalikom, kakukfű, szagos menta, török-szegfű. A veteményes ágyakban a borsó hüvelye zöldelt: a bab tarka, pillangós virágja ringott, a mákvirág selyem szirma ékeskedett ezer színváltozatban. A kert pompás gyümölcsösben végződött. A fákon meglátszott a szerető gondoskodás. Szép növésűek voltak, a lombjuk üdén zöldelt és az ágakat meghajlította a sok remek gyümölcs.

— Látom, hogy újfajta gyümölcsfák is díszlenek mindenfelé. Szeretettel gondolják őket. Meg is látszik rajtuk.

— Bizony nincs sehol párja a szilasi esereszvénynek, almának, baracknak. Dinnyét is termelünk. Dinnye-sziretkor hosszú kocsisorokban vonulnak fel ide a kupeczek és elviszik a termést. Sok jó pénzt hagynak itt érte.

— Látom, sok minden megváltozott itt. Szinte olyan már a falu, mint sok-sok évvel előbb, amikor Losonera indultunk Filó urammal.

— Talán még gazdagabb annál is, mint akkor volt. Egy falu sém fizet annyi adót a szultánnak, mint Szilas.

— Akkor tudom, hogy nem kíváncsiak el innen a jobbágyok.

— Jobbágyok? Azok itt nincsenek. Hlyent nem ismer a török. A földék jó részén szabad török katonák gazdálkodnak. Az apád birtokát azok, akik megművelik, jóformán csak becsületből teszik. Megadják a dézsmát a töröknek, az uraságnak és most már a papnak is.

— Miért van az, hogy a jobbágyak nem használnak fel az alkalmat és nem rázzák le magukról az igájukat, ha a török nem kötelezi őket, hogy jobbágy sorban éljenek?

— Nehány helyen megtették. De mire mennek vele? Ez idő szerint még a nemes és a jobbágy egymásra van utalva. Nem lehet megváltoztatni a régi köteléket. Sőt a közös haj békességet teremtett az ur és a szolga között. Nem is olyan régen, Dózsa György idejében egymás véreben fűrődtek és engesztelhetetlen harag tüze lángolt mind a két osztályban. Most a jobbágy megtanulta gyűlölni a törököt, aki elrabolja gyermekét, őt magát is rabságra hurcolja, elkép-

zelhetetlen adókkal kinozza, soha nem tapasztalt gyötrelmekben részesíti. Most már kedvessé lett a mult és a jelen nyomorúságai közepette megelégedezik a földesur zsarnokságáról. A közös vallás iránti szeretet, a közös történelmi mult emlékei, a hagyományok egyre erősebb kötelékkel fűzik a jobbágyot a régi földes urához. A nemes is másképen gondolkozik most már a jobbágyról. Engesztelékenyebb és emberségesebb vele szemben. Keserű leckében részesíti a török hódoltság mind a két osztályt! Csak legalább tanulmányok belőle, ami azonban a történelem szerint csak ritkán szokott teljesedni. Most a nyomorúságban megbecsülik egymást. Nem tagadja meg a nép a sok adót, amelyet fizet az anya-országnak, a töröknek, a földes-urnak, meg az egyháznak. Bizony, sokfelé van gondja szegénynek!

— Te sokszor visszafizeted nekik azt, amivel ők az egyháznak adóznak.

— Igaz. Dolgozom én is, mint akármelyik paraszt. Példát mutatok. Tanítom őket. Így szívesen adják meg nekem is a dézsmát. Emberek ők is. Lassan majd megérleli az idő azt is, hogy sehol sem ösmerik majd a jobbágyt. De forduljunk már vissza, most lassan közeledik a vacsora ideje. Engem vátnak odahaza. Majd egyszer több érkezésünk lesz a beszédre. Sok, igen sok mondani valóm van. Hiszen, rád is nagy munka vár itten. Tőled sokat vár ez a falu, ez a vidék. Harleb sincs már, aki itt az ügyeket vezette.

— Már pedig én nem lépek a Haleb örökébe. Ismertem, tudom, hogy milyen erős török érzési ember volt. Arra fogadást tettem, hogy nem fogok ártani a töröknek fegyverrel. De szolgálni sem fogom.

— Nincs itt arról szó. Majd meghozza lassan az idő azt, amit vár tőled.

Bálint elmondta otthon, hogy mit látott a sé-táján.

— Igaz, mondta Szilasy uram. Nagy dolgot művelt Péter azzal, hogy talpra állította a falut, de nem ez a legnagyobb dolga, amit neki köszönhetünk, hanem az, hogy egyre többen és többen járnak a templomba. Nemcsak a mi falunkból, hanem messze vidékekről elzarándokolnak ide, hogy a szilasi pap prédikációját meghallgassák. Sok száz embert erősített és tartott meg ő a hitében, akik nélküle talán pogányok lennének! Meg magyarul beszél itt mindenki. Még a török is eltanulta a magyar szót.

Erős munkában teltek el a napok. Marika versenyt dolgozott Bálinttal. Csakhamar átala-

kült a vén ház. Kedves tiszta, virágokkal ékes otthon lett belőle. Szilasy József is egészen megfiatalodott. Nem győzte dicsérni a Marika dolgos kezét, amely olyan kényelmet varázsolt a rozoga épületbe. Csak az szomorította el Marikát, hogy Bálint állandóan szomorkodott. Rágódott valami féreg a szíven, amelyetől sehogy sem tudott szabadulni. Még mindig bántotta valami gondolat, amit Marika nem tudott kitalálni. Nem látta jókedviének Bálintot soha.

Mi hiányzik az ura életéből?

Egy vasárnap délelőtt elindult Bálint hazulról, hogy meglátogassa Pétert. A templomból éppen akkor jöttek ki a hívek, amikor Bálint arra járt. Kedvtelvé állott meg és nézte a sok szép

Bálint áthaladt a téren a falubeliek között, akik őszinte örömmel üdvözölték a fiatal földes urat. Odaért a pap házába, ott benyitott az ajtón. Péter nem régen térhetett haza a miséről, mert már az asztalnál ült és irt. Igen elmerült a munkájába, mert észre sem vette az ajtó nyílását.

— Bizonyosan a jövő vasárnapi prédikációját írja. — gondolta magában Bálint.

Odalépett hozzá. A vállára tette a kezét. Péter felbrezta, lecsapta a tollat. Felugrott és amikor meglátta Bálintot, elvörösödött és az asztalírába dugta az írást.

Bálint elesodálkozott.

— Megzavartalak? Valamit titkolsz, hogy azt az írást elrejtéd az asztalírába.

lányt, menyecskét, akik ünneplőbe öltözve, széles, harangalaku szoknyájukban, különös, pillangós főkötőjükben vidáman siettek a templom előtti térre.

A téren gyönyörű hársfák állottak. Azok alatt padok voltak elhelyezve. Oda gyűlt a falu népe, beszélgetni, tréfálkozni. Legények évődtek ott választott párjukkal, házascemberek vidáman beszéltek meg a közeledő aratás, meg a eséplés körül előforduló tennivalókat, a gyerekek nagy zajjal hancuroztak, az öregek gyönyörködtek a vasárnapi ártatlan mulatozásban.

Egy-két török is elvegyült a nép közé. Beszédbe ereszkedtek a falubeliekkel. Törték a magyar szót.

— Nincs semmi titkom előtted. Csak meglep-tél egy kicsit. Az, amit irtam, nem titkos, csak félek, előtted igen mulatságos lenne. Nem akarom, hogy kinevess engem miatta.

— Péter! Hogy gondold, hogy én kinevet-nélek?

Nem nevezs ki? Akkor megmutatom neked azt, amit irtam. Nem nagy dolog.

Bálint a kezébe vette a papirost. Elolvosta az írást, majd ide-oda forgatta a lapot.

— Nincs ezen semmi. Csalatkoztam. Azt hittem, hogy valami szép, komoly prédikációt irtál és ez csak egy kis haszontalan virág-ének. Ilyen-ekkel töltöd te az időt?

Bálint mégegyszer elolvasta Péter írását.

Gyászol az éjszaka, azért oly fekete —
Gyászol még a fa is: könyes a levele,
Gyászol a fűszál is, a virág kebele,
Könyben áll az erdő, harmattal van tele.

Mi lesz a harmatból,
Hogyha a nap feljő?
A kék lazul égen
Játszó báránfelhő...

Mi lesz az én bumból, könnyemből, jajomból,
Hogyha felhő támad virág harmatából?
Mulandó zivatar, avagy csöndes eső,
Vagy dühös fürgeteg, mennyboltot rezzentő?

Egy se lesz belőle! — ...
Ráhull a szívemre,
— Harmatesöppé válik
Szomorú szemembe...

Bálint kedvtelenül csóválta a fejét.
— Igazán nem értelek. Pap létedre ilyen vi-
lágias nótát írsz? Ilyen haszontalansággal töltöd
az idődet? Mire való ez?

Péter megszólalt.

— Tudod, Bálint, nekem, mint papnak kell
hinnem a csodálatos lelki jelenésekben is. Talán
emlékszel arra, hogy még Losoncon megjelent ál-
momban Ferenc páter és felszólított, hogy jőjtek
Szilasra, foglaljam el az ő helyét. Itt újra álmod-
tam vele. Azt álmodtam, hogy arra kér téged is,
engem is, hogy az ajkunkról el ne haljon soha a
dal. A magyar dal, még ha nem egyéb is az, mint
valami egyszerű virág-ének. Én megfogadtam a
szavát és azóta mindig énekelek.

Bálint figyelmesen hallgatott. Péter folytatta
a beszédet.

— Nézd a fiókomat. Ez a könyv itt a biblia.
Ez a halom papiros pedig mind virág-ének mel-
lette. Mind az én lelkemnek virágjai. Fakadnak,
kinyílnak ezek a lelkemből, akár szomorkodom
akár vidám a szívem. Mint ahogy az erdei madár
iat megtanította az Isten az éneklésre, úgy bu-
gyognak fel ezek a dalok a szívem közepéből.
Hogy miért választott ki Isten engem, az ő alá-
zatos szolgáját arra, hogy éppen én adjak hangot
ezeknek a nagyon is világi énekeknek? — azt én
nem keresem... Sejtani — sejtani — sejtani, de ez
olyan kicsiny, mint a mustármag. Én ápolom ezt
a kis mustármagot, az Isten dolga azután, hogy
kikelti-e és fölneveli-e?

Bálint hallgatott: gondolkozott. Mit jelent
Péter beszéde?

Kivülről gyönyörű ének hallatszott. Az asz-
zonyok és lányok lágy, kellemes hangja között
meleg, erőteljes férfi hangok zengettek, a gyere-

kek esengetyű hangja csilingelt. A falubeliek
énekeltek a virágzó hársfák alatt. Az ének és a
virág-illat együtt terjedt a napfényvel átszótt le-
vegőben, amely ragyogással borította be az ének-
lő emberesoportot, a falut és a határban sárguló
aranszinű buza táblákat. Vidáman, de mégis val-
lami lélekből fakadó ünnepélyességgel zengett az
egyszerű magyar virágének:

Erdő, erdő hej de kerek erdő,
Benne nőtt ki két szál arany vessző.
Körös-körül tövises az úga,
Nem szállhat még a madár se rája!

Az édes magyar nóta szavára a Bálint lelké-
be belenyilalt valami nagy világosság. Ime, ez a
parasztból lett pap ezekkel a kis virágénekekkel
tudta megtartani a magyar lakosságban az anya-
nyelv iránt való szeretetet. Még a török is meg-
kedvelte a magyar szót. Ezekkel a dalocskákkal
tanította meg még az ázsiai tatárt is a magyar
beszédre. Ez hát a Péter fegyvere! — *A betű, a
szó, a dal!*

Ott, ahol nagy hadseregek egy talpalatnyi
földet nem tudtak tíz év alatt visszavenni, Péter
három határt foglalt el a pogánytól kis virág-
énekeivel...

Bálint megölelte a papot.

— Megértettelek, Péter! Köszönöm, hogy
visszaadtad a lelkemnek azt, ami még hiányzott
belőle: — a hitet. Isten áldjon meg érte!

Bálint hazament. Marika várta.

— Jónapot, gazd' uram! Honnan jön kegyel-
med, hogy olyan jó kedve van? Szinte ragyog az
arca az örömtől.

— Pétertől. Tanultam tőle valamit. Az tesz
boldoggá!

— Mit? Az már csak nagy dolog lehet!

— Egy szép virág-éneket!

— Virág-éneket?

— Azt, lelkem! Hallgassa meg csak, milyen
szép!

Bálint énekelni kezdett. Régóta nem volt mo-
soly az ajkán és igazi jókedv nem ragyogott a
szemében. Most meg csak úgy lángolt benne a
magába vetett bizakodás, csak úgy szikrázott a
szemében a hit és az életerő.

Önfeledten, mint akinek a szíve tele van jó-
kedvvel és ez a túlradó vidámság csurrant ki be
lőle — úgy énekelte az egyszerű virág-éneket.
Marika nem értette, hogy mi van abban az ének-
ben? Semmi, egyszerű szavak, egyszerű dallam.
De asszonya volt Bálintnak, megértette, hogy az
ura lelkében nagy változás állott be. Ez a szív-
ből fakadó ének olyan tisztán cseng, hogy ez a
hang csak egy az életnek örvendő, a jövőben bi-
zakodó léleknek a hangja lehet.

Ez a tiszta boldogság harangjának a csengése, amely most hangzott fel először a Bálint ajkán.

Marika boldogan borult Bálint mellére. A szeme könnytől lett harmatos. Végtelen örömet érzett, hogy az úrát boldognak, újra vidámnak látja, akinek lelkéről lefészlottak a sötét gondolatok, a kétség árnyéka.

— Édes uram! Milyen szép is az a kis magyar virág-ének!

— Szép... Az Isten adja, hogy ez a virág a szívünkben el ne hervadjon soha... Soha...

Vége.

(Szombathely, 1925. ápr 1.)

A TRÓNJAFOSZTOTT KISKIRÁLY

IRTA VAIDA ISTVÁN

Jánoskával nagy esemény történt. Nagy esemény, amelyet már csak azért is el kell mondanom nektek, mert Jánoska a Cimbora hűséges olvasója és így ez a történet reátok is tartozik.

Jánoska ép most töltötte be nyolcadik évét. Szép, nagy kertes házban lakott a szüleivel. A házat kétféle ember laktat: a király és az alattvalói. Hogy pedig tévedésben ne legyetek, rögtön meg is mondom: Jánoska, elvitathatatlanul Jánoska a kiskirály és a többiek mind az alattvalói. Hűséges alattvalók mind, akiknek nincs más gondjuk, mint hogy „uruknak” kedvében járjanak: a Jánoska két nagy lány testvére (mindig és mindenkor megteszik, amit Jánoska akar) és a Jánoska anyukája, a gondos, jó Anyuka, akinek csak egyetlen gondolata van: mit csinál, hogy van az ő kicsi fia. No meg az apukája — gondoljátok — hát az mit csinál? Hát, igen, apuka keresi a pénzt, hogy Jánoskának meg legyen mindene, ami kell. Apuka hozza esténként a csokoládét meg a finom cukrokat Jánoskának, a ház dédelgetett kisfiának.

Igy élt a kiskirály boldogan a nagy házban és nem is sejtette, mit hoz majd a nyolcadik születésnapja. Azt várta, mint eddig minden évben, hogy amikor hazajön az iskolából, sorba csokolja mindenki, gratulálnak neki és sorban elébe hordják a sok szép ajándékot. Anyuka nagyszerű tortát sült ebédre, amelyre cukorral van szépen ráírva a Jánoska neve és egy nyolcas. (A tavaly egy hetes szám volt rajta, tudta tehát Jánoska, hogy a szám az ő éveit jelenti.)

Semmi sem történt így. Amikor hazajött az

iskolából, megmondották neki, hogy nem szabad bemenni az anya szobájába és az egész házban csak nagyon esendesen szabad járni. Csend kell a kis jövevénynek, aki amott a kis bölcsőben alszik, s anyát sem szabad zavarni. S az a csepp valaki, aki ott a bölcsőben szundit, de ha felbred sir, az a valaki, egy drága, kicsi apró lélek, még a lélekzettedet is fojtsd vissza, ha ránézel — az a kis öcsike.

A kis öcsike, akiről olyan sokat beszéltek egy idő óta! Jánoska is már régen várta, de úgy képzelte, hogy sokkal nagyobb valaki, akivel már játszani is lehet és aki játék közben mindig szót fog fogadni az ő nagy bátyjának.

S e helyett mi történt? Öcsike még igen kicsiny, nem tud játszani. Jánoska meg nem kapott tortát, s még az ajándékok is elmaradtak. Az egész ház megváltozott. Anyuka minden idejét öcsikének szenteli s vele alig törődik. Máskor, ha Jánoska csak elköhintette magát, anyukája már nem engedte iskolába, ágyba dugta és teát főzött neki és most csak annyit mondott: hajtsd fel jól a kabátod gallérját, kis fiam, s vigyázz, meg ne hűtsd magad!

A nénei már csak a kicsit babusgatják és képzeljétek, még apuka is megváltozott. Már csak ritkán hoz cukrot és a minap arról beszélt, hogy eggyel többen lesznek ezután, tehát takarékoskodni kell! Jánoska igen-igen boldogtalanak érezte magát és keservesen sírdogált.

*

Egy évvel később azomban levelet kaptam Jánoskától. Tessék elhinni, bácsi — írja — igen nagy öröm, ha az „embernek” (no, nézd a kis öreget!) kis öccse van. Az én öcsémet Lacinak hívják és igen drága gyerek. Rám mosolyog a bölcsőből, még a két kék szeme is nevet, ha kitérja felém két apró karját. És mily okos! A napokban, amikor ott álltam a bölcsője mellett, mozgatta a száját és kacagva nézett rám. Bizonyos vagyok benne, azt akarta mondani: Jánoska! Ugy örülök, ha iskola után mellette lehetek. Már nagyszerűen tudunk játszani egymással. Csak erősen kell rá vigyázni, nehogy valami baja essék és olyasmíhez nyuljon, ami nem kisgyerek kezébe való...

Igy tanulta meg Jánoska a kis öccse segítségével, hogy van szebb, jobb dolog is, mint a kiskirályság: szeretni, jó testvér lenni, védeni, gondozni a gyöngébbet és úgy szeretni valakit, mint ahogy Jánoska szereti az ő kicsi öccsét...

(Sztalmár.)

MAJMONIDESZ MATYI UTÁNOZZA ÖCSIKÉT

(ÖCSIRE LEVELE)

Edes nagyapóka lelkem, maga bizonyosan nem is emlékszik már Majmonidesz Matyira, oly rég nem irtam erről a kedves kis majmolóról, aki az egy tanuláson kívül mindenben majmol engem, amiért el is neveztem Majmonidesz Matyinak. Nem elég, hogy egy osztályba járunk, de egy házban is lakunk, mindegyre beállit hozzánk s persze megzavar engem hol a tanulásban, hol az újságszerkesztésben. Az idej vizsgán két tárgyból bukott, s bár alig hiszem, hogy javitsón és így jövőre legalább az osztályban megszabadulok tőle, de ezután is egy házban fog lakni velünk s állandóan kellemetlenkedni fog az ő nadselü gondolataival.

No, a legutóbbi nadselü gondolatával nem fog eldicselkedni, abban bizonyos vagyok. De nincs az a nadselü gondolata, hogy nekem hírül ne hozzák az én barátaim és munkatársaim, akik közt van egy riporter is, akít én egyszerűen Szemfüles Szimatynak kereszteltem el, mivel hogy mindent meglát és meghall, s amit meg nem lát és meg nem hall, azt kiszimatolja. S bár sem nem látta, sem nem hallotta, kiszimatolta, hogy Majmonidesz Matyi és bátyja, akít én Prutyinak kereszteltem el, nemrégiben látogatóba mentek Kőbányára, a nagybácsijukhoz, aki ott sörgyáros s akinek akkora hasa van, mint egy százliteres hordó. Ez a nagybácsi arról nevezetes, nagyapóka lelkem, hogy dupla hasa van: alsó és felső, mindakettő hordónagyságu, azzal a különbséggel, hogy a felső hasát csak akkor viseli, ha sört iszik. Vagyis: amikor nem iszik sört, a felső hast lekapcsolja, amikor iszik, akkor meg felkapcsolja. No de, ne térjünk le

az egyenes útról, hadd folytatom a történetet. Elég az, hogy amint a sörgyár udvarán lézengtek, egyszerre csak látják, hogy a nagybácsi emberei egymásután hordják s rakják föl egy mahomet-nagy szekérre az üres hordókat. Látni ezt s megszületni a Majmonidesz-féle nadselü gondolatnak egy pillanat műve volt.

— Van nekem! egy nadselü gondolatom, mondta Matyi.

— Ki vele! mondá Prutyi.

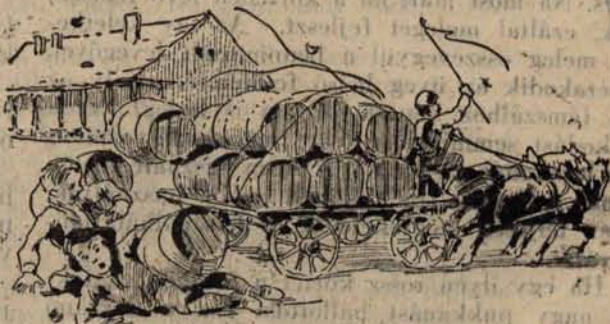
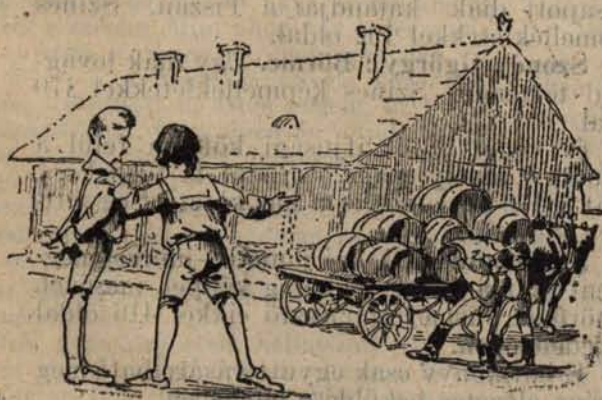
— Az nekem a nadselü gondolatom, hogy ezeket a hordókat legurítom a szekérről.

— No, azt szeretném látni!

S mialatt ez a párbeszéd folyt, a nagybácsi emberei jó alaposan összekötözték a hordókat, aztán felült a kocsis, de amíg elhelyezkedett s

gyühö! kiáltással elindította a lovakat, Matyi és Prutyi egy-kettőre elvagdosták a köteleket. Mondanom se kell, hogy alig indult el a szekér,

fünt és alant, mintha csak összebészélték volna, megmozdultak a hordók, aztán elkezdtek gurulni, így ni! guri, guri, guri, s hát, Uram Jézus,

ne hagyj el! mi történt? Az történt, hogy a hordók egymásután gurultak le, le, le, lefelé s Matyinak is, Prutyinak is akkora hasa lett, mint a nagybácsinak, csak hogy az ő hasuk igazi hordó volt ám.

De ami ezután következett, annak fele sem tréfa, édes nagyapóka lelkem! Matyinak is, Prutyinak is a lábászárát úgy össze-visszaütötték verték a hordók, hogy mentőkocsin kellett hazaszállítani őket. Ilyen szomorúan végződött Matyi nadselü gondolata. Mondanom se kell nagyapóka lelkem, szivből sajnálom Matyit és Prutyit, s remélem, Matyi levonja ebből az esetből a tanulságot. Mit gondol, nagyapóka lelkem, vajjon levonja-e?

(Kisbaczon.)

A másolat hitelül:
Elek nagyapó.

Mi Ujság?

A villanykörte. Bizonyosan megfigyelte már közületek egyik-másik, hogy a villanykörte, ha már sokáig égett, — kormos. Talán már meg is próbálta valamelyiketek a kormot letörölni. De bármennyire is dörzsölte az üveget, a körte kormos maradt; még pedig azért, mert a korm belül van. Ugy-e, most azt kérdezitek, hogyan kerül egy ilyen, teljesen zárt üveggömbbe a korm? Azok a szálak, amelyek a körtében izzanak, fém- vagy asbestszálak, amelyek odabenn teljesen légmentes (légüres) térben égnek. A körtét ugyanis úgy gyártják, hogy mielőtt lezárnák őket, kis szivattyúkkal kiszívják belőlük a bennszorult levegőt. De ezek a szivattyúk, bármilyen tökéletesek is, nem képesek a levegőt tökéletesen kivonni; mindig marad odabenn valami kevés. Na most már, ha a körtében levő fémszál izzik, ezáltal meleget fejleszt. Az így keletkezett meleg összevegyül a bennmaradt levegővel, és lerakodik az üveg belső felületére, amely az izzó fémszálhoz képest nagyon is hideg. Ezt a lerakodást semmivel se lehet megakadályozni és az a lerakodás az, amit ti a régen használt körtén láttok: a korm. Ha a körtét sokáig használjuk, lassan teljesen megfeketedik és használhatatlanná válik.

Ha egy ilyen rossz körtét a földhöz vágtok: egy nagy pukkanást hallottok. Ezt a durranó hangot a külvilágból a körte belsejébe betóduló levegő okozza, amely ott bent a légüres térrel érintkezik, az előle elzárt területet ilyen „hangos” szóval veszi birtokába.

Alkalmi karácsonyi ajándék

Hat könyv 130 lei

A Cimbora előfizetőinek hihetetlen kedvezményt nyújtunk. Minden előfizető 130 lei befizetése ellenében hat könyvet vásárolhat, pompás olvasmányokat, szórakoztató és tanulságos műveket.

Egy-egy könyv tehát 20 leibe kerül és a hat könyv esomagjának portója 10 leibe, azaz összesen 130 leibe.

Husz lei egy könyvért nem pénz, hiszen kedves szüleitek négy ujság példányért ugyanannyit fizetnek. Mi ér többet: négy ujság avagy egy könyv? Könnyű a válasz és nagyon jól tudjuk, néhány héten belül e könyvekből még raktáron lévő összes példányunk elfogynak majd. Miért is, aki e könyveket meg akarja rendelni — és tudjuk minden előfizetőnk meg akarja rendelni ezeket a könyveket — azonnal adja postára a 130 leit.

Biztosan seregestől jelentkeznek majd a megrendelők, mert ime ez a hat könyv, amelyek összegében portóköltéssel egyetemben 130 leit kér könyvosztályunk:

Benedek Elek: Ősike könyve. A „nadselü” gondolatok első sorozata, számos képpel 23 oldal.

Benedek Elek: Hires erdélyi magyarok. A két Wesselényi. Körösi Csoma Sándor. A két nagynevű magyar életrajzát és jellemismertetését adja a könyv 96 oldal terjedelemben.

Balázs Ferenc: Mesefolyam. Tíz mese a szeretetről. 190 oldal.

Kertész Mihály: Szökés a teknőben. Két kiesapott diák kalandjai a Tiszán. Színes képmellékletekkel 192 oldal.

Szondy Gergely: Börme. Egy diák lovagrend története. Színes képmellékletekkel 170 oldal.

és végül ez öt ifjúsági kötetten felül a hatodik, amely maga egyedül is többet ér, mint a 130 lei, amelyet a hat kötetért együttvéve kérünk:

a Cimbora 1924. évi január—juniusi megjelenést száma füzve rengeteg képpel, mesével, fejtörővel, ismeretterjesztő cikkel 416 oldal terjedelemben.

E hat könyv csak együtt vásárolható meg a pénz előzetes beküldése ellenében.

Beszámoló a nyári vakációról

Évike vallomásai.

Édes, kedves Nagypóka,
Elmondta már sok unoka,
Hogy a nyáron hol időzött,
S mily dolgokkal bibelődött.

A sor reám került végre,
De szépen kérem az égre,
Amit most leírok, azon
Nagyon meg ne botránkozzon.

Apukával elutaztam,
Anyukám busult miattam.
Addig bizony meg sem álltunk,
Mig Lónára nem találtunk.

Bezzeg, örült Emma néni,
Hogy lett egy kislánya néki.
Ki is tettem ott magamért,
Megszolgáltam a hiremért.

Elmondom hát mostan gyorsan,
Hogy ott Lónán mit dolgoztam.
Felkeltem én reggel jókor,
Pontban tizenegy órákor.

Aztán gyorsan öltözködtem,
A konyhában segitettem,
Szeretett Juliska néni:
Nem volt semmi dolga néki.

Emma néni úgy nógatta,
Ő csak a lábát lógatta.
Csináltatott mindent velem,
Tenger dolgom volt ott nekem.

Szobát, konyhát sepregettem,
A csirkéket etetgettem,
Kötes tésztát dagasztottam,
A levest kiszalasztottam.

Krumplit főztem, tésztát gyurtam,
A cipőmre lyukat furtam,
Pecsenyét elkészítettem,
Az asztalt megterítettem.

Az asztalnál úgy ültem én,
Mint egy lírai költemény.
S a kis malac . . . hozzám semmi,
Ahogy én ott szoktam enni.

Ebéd után sem pihentem,
Mosogatni segitettem.
Lajos bácsi édes álmát
Fokozni, csináltam lármát.

A kertben is én gyomláltam,
Virágokat megkapáltam.
Ki-ki huztam, mit nem kellett,
A gaznak, csináltam helyet.

Hát este!?! . . . Mozit rendeztem:
Egy hosszú ruhát felvettem,
Nagy, hegyes kontyot csináltam,
Mindenkinek dirigáltam.

Oh, én annyit fáradoztam,
Pihenni jó lenne mostan,
Csak tanulni ne kellene,
Hej, akkor gyöngyvetlet lenne!

De hát, ugy-e, Nagypóka,
Nem lennék jó kis unoka,
Ha nem törném fejcskémét
És nem tudnám a leckémét.

Tanulok is szorgalmasan
És most végre bevallhatom,
Hogy oly pajkos mégse voltam,
Amint itten beszámoltam.

(Kendilóna.) Igazolja: Emma néni.

Kedves Elek Nagypó!

Az idén Szatmárhegyre mentünk nyaralni, mely Szatmártól 17 km.-re van. Lakosai többnyire református magyarok. Más vallásuk kevesebben vannak. Sok szép villái a szőlő és a gyümölcsösök közé vannak építve. Szatmárhegynek nincs folyóvize s így, aki kutat akar, igen mélyre kellene ásatni. A gazdák csak 3-4 méterre ássák a kutat és a földbe árkokat vájnak s télen, amikor a hó olvad, a hólevet a kutba vezetik és azt isszák.

A gazdagabb helyeken a kutnak van gárdja is, de a szegényebbeknél csak egy deszkával van befedve. Az utcán azonban van több helyen furtott kut. Kár, hogy nincsen jó fürdő- és ivóvize. Ha jó fürdő és ivóvize volna, felkapott nyaralóhely lenne. De így a rossz ivóviztől és a szunyogcsipéstől gyakori a malária. A malária igen rossz betegség, hidegrázással kezdődik és igen magas

a láz: sokszor felmegy 40, 40 és fél fokra is. Apuka is megkapta és így rosszul végződött a nyaralásunk.

Van Szatmárhegynek négy iskolája, több temetője, mely igen rendezetlen, és van három temploma: református, görög katolikus és római katolikus, amelyet máskép Dónát kápolnának hívnak. Ezt a kápolnát gróf Károlyi építtette és azért hívják Dónát kápolnának, mert Dónát-ajándék. A szatmárhegyi nép az augusztus 8.-át követő vasárnapot megünnepeli, mert akkor van a szőlők védőszentjének névnapja. Ilyenkor nagy bucsujárás van és a szőlők védőszentjének a képe fel van diszítve szőlővel. Mi is megnéztük a Dónátot, ott volt az egész falu apraja-nagyja. A kápolnától el lehet látni egészen Szatmárig.

A Dónát után következő vasárnap elsétáltunk Erdődre és ott megtekintettük a várat. A várból csak egy bástya ép. Amikor a várhoz értünk, először megnéztük a romokat, aztán felmentünk a bástyán, ott megnéztük a Petőfi Sándor szobáját, amelyben ott van a Petőfi szobor is és több emléktábla. Aztán láttuk a II. Rákóczi Ferenc szobáját és a titkos utat, amelyik a Rákóczi-szobából vezet a föld alá, de most már be van falazva. Majd lementünk a tó partjára, ahol Petőfi esolnakázott Szendrey Juliával és ahol írta ezt a költeményét:

*Alldogálok a tó partján
Szomorú fűz mellett . . .*

Ott van egy emléktábla és bele van vésvé a költemény első két sora, mellette van a szomorúfűz is, meg a tónak egy kis maradványa. Aztán a szomorúfűz alatt süttöttünk zsványpecsenyét. Este már vonattal mentünk vissza Szatmárhegyre.

A másik héten elmentünk Sósra. Ez Szatmárhegyhez közelebb van, mint Erdőd. Itt láttuk a bükki vasutat, amelyik a bükkről hordja le a fát. A bükki vasut szintén a gróf Károlyié.

Szatmárhegyen pénteken szokott a vásár lenni. A piacon van a patika, posta, rendőrség, vásárháza, mézszállék és a vaskereskedés.

A mi nyaralásunk igen szép helyen volt, közel a városhoz. Lobb barátom nyaralt itt, akikkel bebarangoltuk a hegyet. Így telt el öt hét, amikor én haza jöttem és visszamentem a műhelybe és ismét munkába állottam. (Bravó, kedves geplakatos unokám! Valóban, szépen és alaposan beszámoltál a vakációról! Nagyapó.)

(Szatmár, 1926. szept. 26.) Román József.

Dal a tulipántos ládácsról

(Éva hugocskámnak szerzetel)

Irta: Kirjákné Kovács Emma

Nagy öröm van a gyermek szobájában,
Készen van a tulipántos láda,
Közről és távolról is nézik
A gyermekek, gyöngéden becézik.

Gyöngyház fényű lakkos a teleje,
Az oldala tulipánnal tele,
Piros, fehér rajta a tulipán,
Ezüst veret fénylik kulcsa likán.

Kulcsa is van, nyitja zárját szépen,
Kis fiók is van a belsejében,
Kis fiókban gyermekszívek litka:
Színes üveg, tarka kavic, ritka.

Babaruhák mind elférnek benne,
Ha ha bizony tiszter annyi lenne,
Képes könyvek, azok is örülnek,
Hogy ilyen szép ládába kerülnek.

Kis barátnők jönnek játszótársul,
A ládácsról mindenki elbámul,
Nézegetik, simogatják sorba,
Ilyen láda nincs minden bokorba.

Láda, láda, tulipántos láda,
Napsugár is irigyen néz rája,
Irigyeli a nagy szeretettel,
Csalogatja ki a gyermekeket.

Nem kell a kert, nem kell a napsugár,
Vajás kenyér, szegény, hiába vár,
Hajás Baba, az is sirva fakadt,
Hogy ilyen szép vetélytársa akadt.

Láda, láda, tulipántos láda,
Legmosolygóbb a gyermekszobájában,
A mosolygó gyermekarcok között
Szívembe is mosolygás költözött.

Mosolygás és édes gyermek álmok,
Mikor szívem ládácsról vágyott,
Álmodtam piros tulipánról
És mosolygó, tündér szép világról.

(Szilágynagyfalu.)

BÉLYEGGYÜJTÉS

(Második közlemény.)

Utazás a bélyeg körül. Az első bélyegek megjelenése óta a bélyeggyűjtés történetében óriási fejlődés állott be. Mindig több és több bélyeg került kiadásra, míg egyesek viszont a szükséglet megszűnte folytán kivonattak a forgalomból. A posta fejlődése folytán különböző értékű bélyegjegyek váltak szükségessé: lassan megjelentek a pórtó, express, jótékonysági és légi posta bélyegek, amelyek mindegyike egy-egy jelentős állomás a bélyeg fejlődéstörténetében. Hogy milyen nagy méreteket öltött az utóbbi esztendőök során a postabélyegek kiadása, azt legjobban bizonyítja, hogy pld. az 1925. évben, tehát egy év leforgása alatt a világ összes államaiban 2152 új bélyeg jelent meg, amivel szemben 1900-tól 1909.-ig, tehát 9 év alatt, csak 80 új bélyeget adtak ki a világ postahivatalai. A két szám közötti különbség minden magyaránál többet mond. Az utóbbi esztendőökben, de különösen közvetlenül a háboru befejezése után azonban, nem mindig a szükségesség hozta magával az új bélyegek kiadását. A háboru okozta veszteségek következtében egyes államok pénze a többi országgal szemben elértéktelenedett és az ország postája, hogy jövedelmeit fokozza, mindig újabb s újabb bélyegeket adott ki. A posta ugyanis ma már számol a bélyeggyűjtők két milliót kitevő jelentékeny tömegével, akiknek mindegyike igyekszik egy-egy új bélyeg megjelenésekor abból legalább egy-egy példányt megszerezni. De mert nagyon sok gyűjtő peccsételtenül is gyűjti a bélyeget, ez a kétmilliószám még növekszik is.

Már az első bélyegek megjelenése idején is akadtak emberek, akik kedvüket lelték ezeknek az „apró, színes képcsékéknek” gyűjtésében. Hogy egyikük másikuk hogyan jutott a gondolatra, arról több régi feljegyzés számol be. Egy francia postahivatalnok elmondja például egyik barátjához intézett levelében, hogyan adta rá magát a bélyeggyűjtésre. 1859.-ben történt, hogy a párisi főpostára, ahol az elbeszélő alkalmazva volt, víztől ázott postaszákok érkeztek. A szákok egy postahajóról valók voltak, amely távol Keletről és Ausztráliából hozta a postát magával és közel az európai partokhoz hajótörést szenvedett.

A postaszákok egy részét sikerült kihalászni. Párisba vitték őket és a főpostán egy hosszú asztalra rakták ki őket — száradni. A hivatalnok elmondja levelében, hogy amikor a feligmeddig már száraz leveleket gyűjtögetni kezdte, észrevette, hogy a rajtuk levő bélyegek egy része, — amelyeket akkor még persze teljesen értéktelenségnek tartottak, — leválik a levélről. A színes kis papirdarabkák megtetszettek neki és minden cél nélkül elhatározta, hogy gyűjteni fogja őket. Erre annál több alkalma volt, mert hiszen, mint postahivatalnoknak rengeteg levél ment át a kezén. Persze, sejtelve sem volt róla, hogy rajta kívül másnak is támadt már hasonló gondolata. Jellemző azonban, hogy mennyire értéktelen holminak tartották annak idején a bélyegeket, hogy a postahivatalnokok eszébe sem jutott, hogy amikor a kezei közé kerülő levelekről a bélyeget leszedte, idegen tulajdonhoz nyult. Hosszu évek multak el azután, amig tudomást szerzett róla, hogy mások is gyűjtenek kívülről bélyeget, akikkel aztán érintkezésbe lépett. Nevét nem jegyezte fel a krónika, de feljegyzéseikből tudjuk, hogy 5 évvel később, 1864.-ben egy bélyegkereskedőnek egy fajta olasz bélyeget adott el darabonként egy frankjával, — amely ma darabonként — tulzás nélkül — 50.000 frankot (kb. 250.000 lejt) ér. A gyűjteményéről jegyzékét vezetett és abból tudjuk, hogy az ma milliárdokat érne. A legszomorubb azonban, hogy mint a legtöbb akkori gyűjtő, öreg korában nem törődött már a gyűjteményével és abból az utókor számára semmi sem maradt meg.

(Folyt. köv.)

A BAGOLY

*Uhu, uhu, uhu, huhog bagoly koma,
Lesz-e vajjon este finom, jó lakoma?
Nem lát szegény nappal, nagy busan üldögél,
Tőle ugyan szuladgálhat bútran a kis egér,
No de este, haj, haj! akkor bírrad neki,
Sem madár, sem egér most már nem neveti:
Amikor más alszik, vigan lakomúzik,
Madárral is, egérrel is, bezzeg csak komázik!*
(Kisbaczon.) (E — ó.)

Elek nagyapó üzeni.

A levél írás igen fontos szabálya: hol, melyik évben és melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

— **Emmer** testvérek, Temesvár. Örvendek, hogy megkaptátok a nyert könyvet, mert, bizony, sokat bosszankodom amiatt, hogy feltűnő sokan nem kapják meg a könyvet. — **Ajtay Margit, Kozárvár, Temesmegye.** Második leveledet is továbbítottam a kiadóhivatalnak. — **Molnár Antal, Barót, Háromszékmege.** Már rég szeretettel olvassátok a Cimborát három testvéreddel együtt, de nyáron gazdasággal, télen tanulással vagy elfoglalva, emiatt nem írtál idáig. Hát csak oszd be az idődet úgy, hogy írd is, mert lám, nagyapó is foglalkozik gazdasággal is, télen, nyáron folyton ír, újságot szerkeszt, s nem képezed, hogy milyen sok levelet ír mégis minden héten a Cimborában olvasható üzeneteken kívül. A Szilasy Bálint szép története minden valószínűség szerint könyvalakban is meg fog jelenni a jövő évben. Annak igen örvendek, hogy a Mi újság és a Tamás érdeklődiket szüleitekkel együtt szoktatok megtárgyalni. Tolmácsoljátok kedves szüleiteknek meleg üdvözetemet. — **Viola Anna, Székelykeresztur.** Én is megírtam a kiadóhácsinak, hogy az újságot küldje Nagyszébenbe, a Szent Ferencrendi zárdába. Annak igen örvendek, hogy édesanyád is, Csehszlovákiában lakó bátyád is meggyógyult. Várom leveleidet a zárdából. — **Petyelán István, Marosvásárhely.** Megkaptam a rajzokat, a tiedet is, meg a Kondrai fiukét is. Látszik, hogy Gulyás tanár ur a mesteretek. Számontartom a levélíráshoz vonatkozó ígéretet. — **Fényes Tibor, Nagyvárad.** Örömmel tudatod velem, hogy szeptember közepe óta iskolába jársz. Nagy dolog ez Tiborka, mert azt hiszem, talán sohasem voltam olyan boldog, mint amikor először kézen fogott s iskolába vezetett az édesanyám. E pillanatban is érzem áldott kezeink melegségét. Te most még nem tudsz írni, apuka írja helyetted a levelet, de reméled, hogy karácsonyra már te írsz levelet nagyapónak: Én ezt hiszem, mert aki már két év óta tud olvasni, az az írást is hamar megtanulja. Szívemből kívánom neked, Tiborka, hogy olyan szép legyen majd az írásod, mint amilyen szép az édesapádé. — **Tóth Mihály.** Közöld velem, holt kelt a leveled, mert máskülömben kívánságodat nem teljesíthetem. — **Klinger Icu, Nagyszében.** Azt igen helyesen teszed, ha Pesten majd elvégzed a három éves ipari tanfolyamot, mert annak minden körülmények között nagy hasznát veszed, ha alaposan megtanulod a varrást, a himzést stb. Ebben az évben festeni tanulsz, elsajátítod a német és román nyel-

vet, a jövő évre csak édes anyanyelvedet tanulod. Szép terv, szívből kívánom, hogy valóra váljon. A kiadóhácsi eddig biztonnal pótolta a hiányzó számokat, megküldte a nyert könyvet s értesített arról is, hogy mikor jár le az előfizetésed. — **Weinberger Duci, Gyergyóalfalu.** Örömmel látom leveledből, hogy jól telt a vakáció nagymamáéknál. Hátszegen, s azt hiszem, szép őszre kerültél haza Gyergyóalfaluba. A meghívásodat köszönöm, de én a gyergyószentmiklósi gyűlésen nem voltam jelen, aminthogy politikai dolgokban én egyáltalán nem veszek részt. Majd, ha más alkalommal arra járok, előre értesítelek, hogy kocsit küldjetelek.

Szopkó György, Amerika. A küldött 2 dollár megjött. Küldheted máskor is így. Ha tudna apukád valakit, aki a Cimbora részére előfizetőket gyűjtene, nagyon megköszönném, ha megírnád azt a kiadóhácsinak Szatmárra. Ismerős kis Cimborádnak mondd meg, hogy ők is rendeljék meg a Cimborát, igen nagy hasznukra lesz. — **Torma Csongor és Tornyai Klári, Belki.** Előfizetésetek f. év végéig rendben van. — **Péterfy Erzsike, Homoródalmás.** Kisbaconba akartál jönni, de a zord időjárás megakadályozott ebben a tervedben. Hát, segíjjen az Isten, hogy jöhess el majd tavasszal. Ajánlom neked a május hónapot, amikor a nagyapó fái virágba borulnak. Örvendek, hogy a vizsgád jól sikerült az elmúlt évben, s hiszem, hogy az idén is jól fog sikerülni. A számrejtvényedet még egyszer ird le, még pedig úgy, hogy minden egyes sornak is ott legyen a megfejtése, én csak így ellenőrizhetem hamarosan, hogy jó-e a rejtvény. — **Kovrig gyerekek, Torda.** Levelet is várok, nemcsak rejtvénymegfejtést. — **Halász Lenke és Bimuka, Székelyhid.** Amiatt nem írtatok oly régen, mert apukátok nagy beteg volt, majd nem három hónapig feküdt tifuszban és tüdőgyulladásban. Hála a jó Istennek, aki megtartotta nektek a jó édesapát, s megőrizett az árvaságtól. Számon tartom az ígéretet, hogy ezután szorgalmasabban írtok. — **Tiboldy Huska, Székelykeresztur.** Még csak két hónapja jár neked a Cimbora, s már is úgy megszeretted, hogy talán schase tudsz megválni tőle. Valóban, könyvü teljesítenem a kívánságodat: szeretettel fogadlak unokáim seregébe. Páska Judith címe: Hidalmás, Péter Margit: Dicsőszenmárton. Magam is szeretném, ha leveleznétek még pedig egymástól elkülönítve, mert különben le kellene teljesen másolnom a nyomda számára, már pedig arra igazán nincs időm. — **György Annuskának is,** aki a te levélpapírosodon küldött rejtvényeket, azt üzenem, hogy ne csak elkülönítve egymástól, de jó nagy betűkkel írja le a rejtvényeit, mert így meg sem tudom ítélni, jók-e a rejtvényei, vagy sem. — **Serester Anna, Bodola, Brassómege.** Örömmel olvastam

leveledből, hogy a nagymamád a nyáron megtanított fenni, s a jövő nyáron szőni is megtanít. Im mindent tudni, s igazán kívánatos, hogy a lányok a szövést és fonást is megtanulják, mert sohasem lehet tudni, hol és mikor veszik annak hasznát. A beszámolódat megkaptam, s szeretettel várom az ígért leveleket is. — **Benedek Edith, Bukarest.** A körtvályfái nyaralás után szerencsésen hazaérkeztek Bukarestbe. Kis cicákat is vittetek magatokkal, s nemcsak te játszottál velük az uton, hanem az utasok is. Így aztán oly gyorsan elröpült a husz órai út, hogy észre sem vettétek. Amint látom, nemcsak a cicáknak van jódolguk, de neked is, mert a cicák úgy meghiztak, hogy csak úgy gurulnak, te meg öt kilót híztál. Most már csakugyan jó kedvvel és jó erővel látható a tanulásnak. Annak igen örvendek, hogy Bary Böskével levelezel, mert ő egyike legkedvesebb unokáimnak. — **Somody Jenő, Arad.** Szégyenkezve kérsz bocsánatot a hosszú hallgatásodért, de jól hiszed, hogy megbocsátok neked is, mint ahogy megbocsátok oly sok unokámnak. Resicán nyaraltál, s néhány sorban igen szépen le is írod Resicza fekvését. Kár, hogy részletesen be nem számolsz ottani nyaralásodról. A kiadóba císi pótolja a 20. és a 21. számot, megküldi a nyert könyvet is, nyilván másodszer, mert bizonyos, hogy a könyv elkallódott a póstán. — **Keserü Elvira és Irénke, Piski.** Igen szép lehetett a bérmaünnepély nálatok, amint azt te leírod. Ott volt az ünnepélyen a nagynevű püspök: Majláth Gusztáv is, aki oly szép beszédet mondott, hogy mindnyájan könyeztetek. Írod, hogy a kegyelmes püspök csokoládét osztogatott a kislányoknak és te sokat gondoltál nagyapóra az ünnepélyen, mert éppen ilyen jó bácsinak gondolod őt is. Hát bizony, körülbelül eltaláltad, mert az én zsebemben mindig van cukor, s amerre járok, én is osztogatom a gyerekek között. — **Ortutay Angyalka, Elemár és Béla, Beregszász.** Amiatt nem irtatok oly sokáig, mert nem mertétek háborgatni nagyapót, mivelhogy igen sok a dolga. Hiszen, igaz, hogy nem kell a szomszédba fáradnom dologért, de engem egyáltalában nem háborgatnak a levelek. sőt annak örvendek, ha mennél több levelet kapok, s figyelemmel kísérhetem az én kedves unokáim fejlődését. Hát csak irjatok mennél gyakrabban, annál is inkább, mert, amint irjátok, otthon tanultok magyarul. Már pedig a levélírás is hozzátartozik a magyarul tanuláshoz. Bizony, szerettem volna ott lenni a szüretben, s ti szerettétek volna, mert akkor kocsin vittek volna ki titeket is és nen székéren. Akár hiszitek, akár nem, szívesebben járok székéren, mint kocsin, mert régi tapasztalatom, hogy, ha a sok írásban megfájdul a derekam meg a hátam, csak székérré kell ül-

nöm, az aztán jól össze-visszarás, helyre rázódik minden porcikám, valósággal megfiatalodom, s vigau írok tovább. — **Fritsch Ferenc, Kolozsvár.**

Magam is azt hiszem, hogy azért, mert ezután havonként háromszor jelenik meg a Cimborá, épp oly sok olvasója lesz, mint volt eddig, mert a három számban épp oly sok olvasnivaló lesz, mint a négy számban, mivel a szedőgéppel tömörebben lehet sorakoztatni a betűket és a szavakat. Az én munkám ezzel nem kevesbbedik, mert éppen annyi levélre kell válaszolnom, mint amennyire válaszoltam eddig, éppen annyi kéziratot kell olvasnom, mint amennyit kellett olvasnom eddig, s az egyes számok összeállítására még több gondot ád, mert arra kell igyekezniem, hogy minden számban több és lehetőleg még változatosabb olvasnivaló legyen. Ami a rejtvényeidet illeti, türelemmel kell várni a megjelensükre, mert hétről-hétre rengeteg rejtvény érkezik hozzám, s jó, ha egy-egy rejtvényt szerkesztőtől évenként két rejtvény jelenik meg. — **Tomchay Lilike, Kolozsvár.** Beteg is voltál, utaztál is, emiatt nem írtál olyan sokáig. Msot már vége betegségnak, utazásnak, remélem, sűrűn írsz ezután, mert, ha helyesebben osztod be az időt, jut nemcsak a tanulásra, de a levélírásra is. Kívánatos azért is, hogy sűrűn írj nekem, mert ezzel nagyot fog javulni és szépülni az írásod. Ha nem kaptad meg a nyert könyvet, ennek igazán csak a posta lehet az oka, mert, amint az üzenetekből láthatod, egyik megkapja, a másik nem kapja meg, már pedig a kiadóba císi egyszerre adja póstára valamennyi nyertesnek a könyvet. — **Tima Endre és Ilonka, Zilah.** Örvendek az örömdnek, s ismételtlen megdicsérek a tartalomjegyzékért, amelyet emlékül meg is őrizek. Már előre örvendek annak a levélnek, amelyet majd Ilonka hugod fog írni. Persz, ő még csak jövőre jár iskolába, s addig várnom kell az ő levelére, bár amilyen szép a te írásod, megtaníthatnád írni őt, még mielőtt iskolába megy. Rejtvényeidből válogatok. — **Róth László és Imre, Nagyenyed.** A, a negyvennyolcas vitéz, akinek a nevét nem tudtad megfejteti, Zeyk Domokos volt, s azzal halhatatlanította nevét, hogy a segesvári csata után a Bem tábornokot üldöző orosz lovasokat egy szűk átjárón visszatartotta, még pedig úgy, hogy sorban megvivott velük, s ha jól emlékszem, levágott vagy tíz orosz huszárt, akkor eltört a kardja, s hogy fogságba ne kerüljön, föbelötte magát. Erről írt is Jókai egy szép történetét, amelynek „Az utolsó golyó” a címe. — **Borgida Anci, Szatmár.** Nemcsak te olvasod a Cimborát, hanem a bátyád is, s ha te örülsz, hogy velem levelezhetel, örvendek én is. S ha azért vagy olvasója a Cimborának, hogy tanulj meg írni-olvasni jól, hát akkor csak irjad a leveleket egymásután szorgalmasan.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is fogosít!
A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közzölöm!
A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

SZÁMREJTVÉNY.

Beküldte: Fischer Laci és Manci.
 51, 50, 25, 27, 55, 15, 55, Leánynevezés
 21, 22, 25, 24, Madár.
 52, 12, 54, Érzékszerv.
 15, 6, 7, 5, 14, Építő anyag.
 29, 8, 9, 50, Tehenek eledele.
 52, 2, 15, 26, Szórakoztató játék.
 18, 19, 17, 10, 14, Házi állat.
 28, 5, 51, 28, Gyümölcs.
 1, 16, 25, Szájban van.
 1, 4, 5, 5, 22, Hangszer.
 11, Magánhangzó.
 1, 25, Psziché egyik versének kezdő sorai

POTLÓREJTVÉNY.

Beküldte: Marosán László.

ar	—	iró	—	oker
dó	—	skola	—	lma
ma	—	ár	—	eréb
ir	—	z	—	ra
oni	—	apa	—	ej
resz	—	ép	—	ocsi
agy	—	ke	—	ra
rdó	—	acska	—	öld
ilus	—		—	r
				örös

Egy közmondás a megfejtése:

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség:

Bajánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajánii-Mate (Nagybaczon) Jud. Treiscaune (Háromszék-megye). E címre küldendők a „Cimbora” részére számtal kéziratok, az Elek Nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szalmár) Str. Mircea cel Mare 3.
 A kiadóhivatalhoz küldendők a „Cimbora” előfizetési bejelentései és díjai.

Laptulajdonos: Szabadsajtó-könyvnyomda és Lapkiadó
 Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

Mennél több levelet írsz, annál nagyobb lesz az én örömöm, te még annál hamarább tanulsz meg szépen és helyesen írni magyarul. — Beretzky András, Egrestő. Valamelyik üzenetemet félreértetted, mert én nem azt üzentem több unokámnak, hogy „ne várjanak választ”, hanem hogy csak írjanak és én minden levélre válaszolok, de erre a válaszára türelemmel kell várakozni, mert lassan kerül rá a sor, minthogy minden héten olyan sok levélre kell válaszolnom, hogy a válaszok sohasem férnek be egy számba. Hát bizony nekem, amint azt te magad is látod, bőségesen elég munkát adna a Cimbora szerkesztése is, de emellett sok-sok könyvet írok minden esztendőben. Erre az esztendőre is jut vagy hét könyv. Azt hiszem, amint mondani szokták; ez elég egy magyartól, különösen, ha ez a magyar — öregember. Miúthogy szorgalmas levélíró vagy, mire ezt az üzenetet olvasod, külön levelet is kapsz tőlem. — Boér István, Fogaras. Végre egy levél amely köszönettel nyugtázza a nyert könyvet! Szóval, Fogaras felé jó a posta. Örvendék, hogy kedves emléked lesz a nyert könyv, s remélem, szorgalmasan írsz ezután is. — Sauer Margit, Resicza. Te meg amiatt panaszkodol, hogy nem kaptad meg a nyert könyvet, vagyis: Resicza felé nem jó a posta. Leveledet továbbítottam a kiadóhácsinak, hogy nézzen utána, nem tévedésből küldött-e neked postautalványt, egyben pótolja a könyvet is. Az írásodon igazán meglátszik, hogy tulságosan siettél, máskor azonban valahogy oszd be úgy az idődet, hogy szép lassan és gondosan írhasz, mert különben megromlik az írásod. — Szalay Zsuzsa, Borsa, Pozsonymegye. Ejnye, ejnye, azért nem írtál a nyáron, mert mindig vendégek voltak nálatok. Hiszen, ha nagyapó sohasem írna akkor, amikor vendég van a háznál, háromszor sem jelenűék meg egy esztendőben a Cimbora, s aligha írt volna január óta 7 könyvet. Szóval, ezt a mentséget nem fogadom el, s elvárom, hogy ismét szorgalmasan írsz nagyapónak. — Szalay Judit, Borsa. Meghatott a te kedves Fili nevű dakszli kutyádnak a szomorú története. Kiment a kert alá, ott a csósz meglötte. Bizony, elhiszem, hogy megsirattad. Ugyanez történt nálunk is egy kedves kutyánkkal, a Sajóval. Még fejfát is állítottak neki az unókák, s amíg itt voltak a nyáron, mindennap friss virágot tettek a sírjára. — Szabó Akos, és Öcsike, Csucsua. Majd eszemben tartom, hogy Csucsua sokáig áll a vonat, s ha arra felé utazom, előre jelzem, mert igazán szeretnélek megismerini titeket. Édeanyádnak tolmácsold köszönetemet, hogy már tudsz írni, ő is írogat nekem, s mond még, hogy amikor csak tehetem, írok én is az édesanyádnak, de mostanában tulságos sok volt a dolgom. A kiadóhácsival közöltem, hogy a nyert könyvet még nem kaptátok meg.